

Дело C-765/22

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

16 декември 2022 г.

Запитваща юрисдикция:

Juzgado de lo Mercantil de Palma de Mallorca (Испания)

Дата на акта за преюдициално запитване:

24 ноември 2022 г.

Ищци:

Luis Carlos

Severino

Isidora

Angélica

Paula

Luis Francisco

Delfina

Ответник:

Air Berlin PLC & CO Luftverkehrs KG, клон в Испания

Орган: **Juzgado de lo Mercantil (Търговски съд, Испания)**

Седалище: **Палма де Майорка**

Състав: **1**

Дата: **24 ноември 2022 г.**

[...]

Вид на акта: **Определение**

[...]

[съд, производство и страни]

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

ПАЛМА ДЕ МАЙОРКА, 24 ноември 2022 г.

[...] [процесуални формулировки]

ФАКТИ

I. На основание член 289, параграф 2 от RDL 1/2020, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Concursal (Кралски законодателен декрет 1/2020 за приемане на преработения текст на Закона за несъстоятелността) (наричан по-нататък „испанският Закон за несъстоятелността“) от 5 май 2020 г. ищците подават писмено възражение в хода на производство по несъстоятелност, оспорвайки съставените от синдика опис на активите и списък на кредиторите. Синдикът представя становището си по възражението в законоустановените срок и форма.

Страните не са поискали провеждане на съдебно заседание и съдът не е счел, че се налага провеждане на такова. Съдът трябва да постанови решение без други формалности, според предвиденото в член 540, параграф 2 от испанския Закон за несъстоятелността.

II. С определение на основание член 39 от испанския Ley de Enjuiciamiento Civil (Закон за гражданското съдопроизводство) и член 4 bis от Ley Orgánica 6/1985 del Poder Judicial (Устройствен закон 6/1985 за съдебната власт) от 1 юли 1985 г. страните в производството и прокуратурата са приканени да представят становище във връзка със съмненията относно тълкуването на правото на Съюза, относно необходимостта от отправяне на преюдициално запитване за тълкуване пред Съда на Европейския съюз и съответно неговия обхват.

МОТИВИ

I. *Предмет на главното производство и релевантни факти*

- 1 - Предметът на производството е оспорване на описа на активите и списъка на кредиторите, представени от синдика във вторичното производство по несъстоятелност на търговско дружество AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG.
- 2 - С решение от 1 ноември 2017 г. на първоинстанционен съд Charlottenburg (Берлин, Германия) [...] е образувано главно производство по

несъстоятелност на търговско дружество AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG.

- 3 - С определение от 6 ноември 2020 г. е образувано принудително и вторично производство по несъстоятелност на търговско дружество AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG, притежаващо търговски обект в Испания чрез дружество AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG, клон в Испания.
- 4 - Ищците, местни кредитори, наети лица в клона в Испания на дружество AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG, което е преустановило дейността си след образуването на главното производство по несъстоятелност в Германия, предявяват иски пред испанския съд по трудови и осигурителни спорове.

С решение [...] от 30 април на Sala de lo Social de la Audiencia Nacional (Отделение по трудови и осигурителни спорове на Националния съд, Испания) [...] уволненията са обявени за нищожни, считано от 24 ноември 2017 г. С решението уволнението е обявено за нищожно, тъй като не е установено, че назначеният от германския съд синдик, г-н [Lucas], е поискал образуване на частично производство по несъстоятелност в Испания с цел получаване на разрешение от съда по несъстоятелността, както и поради това, че не е представил задължителните документи на законните представители на наетите лица.

Испанските съдилища по трудови и осигурителни спорове обявяват уволненията на работниците за нищожни, както и – поради невъзможността им да бъдат възстановени на работа – осъждат търговско дружество AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG да им плати определени суми като обезщетение и неизплатени трудови възнаграждения, чийто падеж е настъпил в хода на производството по отмяна на уволнението.

- 5 - След подаването на молбата за образуване на вторичното и частичното производство по несъстоятелност синдикът по главното производство по несъстоятелност издава удостоверения за включване на вземанията на работниците в списъка на кредиторите, за сума, равна или по-висока от поисканата от Fondo de Garantía Salarial (FOGASA) (Фонд за гарантиране на възнагражденията, Испания), съгласно условията, предвидени в член 25, параграф 4 от R.D 505/85 (Кралски декрет 505/85) от 6 март 1985 г. Така наетите лица могат да получат част от вземанията си при отчитане на законовите ограничения.
- 6 - В хода на проведеното в Испания вторично и частично производство по несъстоятелност назначеният синдик представя в съответствие с член 290 във връзка с член 293, параграф 1, точка 2 от испанския Закон за несъстоятелността временен доклад, съдържащ списъка на кредиторите. Списъкът на кредиторите е документ, в който след подаване и преглед на

молбите вземанията се признават в производството по несъстоятелност и се определя техният ред.

Синдикът приема, че вземанията на наетите лица са привилегирани и ги класифицира като вземания с обща и обикновена привилегия.

- 7 - На основание член 297, параграф 1 от испанския Закон за несъстоятелността наетите лица оспорват списъка на кредиторите по отношение на признаването и класифицирането на техните вземания. Според тях техните вземания трябва да бъдат определени като вземания срещу масата на несъстоятелността, и следователно да се считат за ползвачи се с право на предпочтително удовлетворение според испанското право относно несъстоятелността.

II. Приложими законови разпоредби

Въпреки това според работниците посочването в член 242, параграф 8 от испанския Закон за несъстоятелността относно вземанията, произтичащи от трудови правоотношения, включително обезщетенията при уволнение или прекратяване на трудовите договори, възникнали след обявяването в несъстоятелност, трябва да се схваща като отнасящо се до датата на образуване на главното производство по несъстоятелност, а не на вторичното.

Регламент (ЕС) 2015/848, както е посочено в съображение 22 от него, отчита факта, че поради значителните различия между материалноправните норми, не е удобно на практика да се определи международно производство по несъстоятелност с универсален обхват за целия Съюз. Именно различията на европейско равнище в уреждането на класифицирането на вземанията, произтичащи от трудови правоотношения, наред с обезпеченията, обосновават създаването на умерено универсално производство, в което се дава възможност да се образуват частични производства, които се отнасят само за имущество, намиращо се в държавата, в която е образувано производството. В споменатото съображение дори се посочва, че „[п]ри следващия преглед на настоящия регламент ще трябва да се набележат допълнителни мерки за подобряване на правата на предпочтително удовлетворение на наетите лица на европейско равнище“.

В това отношение Регламент (ЕС) 2015/848 съдържа разпоредби, които ясно имат за цел защитата на работниците срещу прилагането на чуждестранни правни норми относно несъстоятелността, различни от правните норми, уреждащи трудовия договор.

Член 13 предвижда като изключение от *lex fori concursus*, че последиците по отношение на трудовите договори се уреждат изключително от правото на държавата членка, което е приложимо към трудовия договор, както и че съдилищата в съответната държава, различна от държавата на образуване на производството, запазват компетентността си да одобряват прекратяването или

изменението на трудовите договори дори когато не е образувано частично производство по несъстоятелност.

Съображение 72 обаче пояснява, че:

„Всички други въпроси, които са свързани с правото по несъстоятелност, като например дали вземанията на наетите лица се гарантират от права на предпочтително удовлетворение и статутът, който могат да имат подобни права на предпочтително удовлетворение, следва да се решават съгласно правото на държавата членка, в която е образувано производство по несъстоятелност (главно или вторично) [...]“.

В съответствие с възможността, предвидена в член 45 от Регламент (ЕС) 2015/848, разглежданите вземания, произтичащи от трудови правоотношения, както твърди синдикът по главното производство, са признати в главното производство по несъстоятелност с право на предпочтително удовлетворение, тъй като са сметени за вземания срещу масата на несъстоятелността, съгласно германското право, което е приложимото право предвид обстоятелството, че Германия е държавата на образуване на главното производство.

Във вторичното производство по несъстоятелност се оспорва решението на синдика, който в съдържащия се в доклада му списък на кредиторите определя вземанията на наетите лица като привилегировани и съответно без право на предпочтително удовлетворение. Той взема това решение, тъй като счита, че посочването в член 242, параграф 8 от испанския Закон за несъстоятелността относно произтичащите от трудови правоотношения вземания, възникнали или обявени със съдебно решение след образуването на производството по несъстоятелност, се отнася до образуването на вторичното производство по несъстоятелност, а не на главното.

Тълкуването на синдика е съвместимо с езиковото тълкуване на член 242, параграф 8 от испанския Закон за несъстоятелността, който в крайна сметка, както следва от член 35 във връзка с член 7, параграф 1 и член 7, параграф 2, букви ж) и з) от Регламент (ЕС) 2015/848, е приложимото право за определяне на вземанията, които трябва да бъдат предявени към масата на несъстоятелността на длъжника, и начина на третиране на вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност.

Това тълкуване обаче може да противоречи на систематичното тълкуване, което следва да бъде направено на член 35, член 7, параграф 1 и член 7, параграф 2, букви ж) и з) във връзка със съображение 72 от Регламент (ЕС) 2015/848, в рамките на установеното в Регламента умерено универсално производство. Особено при положение, че според съображение 40 във връзка със съображение 23 една от причините, обосноваващи възможността да се образуват вторични производства по несъстоятелност е именно защитата на местните интереси. Освен това не изглежда много

последователно Регламентът да предвижда в интерес на тяхната защита предпочитителното удовлетворяване на вземанията или редът за изплащане на вземанията на наетите лица да се реализира в съответствие с правото относно производството по несъстоятелност на държавата на образуването му и неговото прилагане въпреки това да води до резултат, увреждащ интересите, чиято защита се цели.

Поради тези съображения се налага да се отправят следните преюдициални въпроси до Съда на Европейския съюз като гарант на еднаквото тълкуване и прилагане на правото на Съюза.

1. - Член 35 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година относно производството по несъстоятелност (наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2015/848“) гласи:

„Освен ако в настоящия регламент не е предвидено друго, приложимото право при вторичното производство по несъстоятелност е правото на държавата членка, на чиято територия е образувано вторичното производство по несъстоятелност“.

2. - Член 7 от Регламент (ЕС) 2015/848 гласи:

1. *„Ако настоящият регламент не предвижда друго, приложимото право към производството по несъстоятелност и последиците от него е правото на държавата членка, на чиято територия е образувано производството („държава на образуване на производството“).*

2. *Правото на държавата на образуване на производството определя условията на образуването, провеждането и прекратяването на производството по несъстоятелност. То определя по-специално следното:*

[...]

ж) вземанията, които трябва да бъдат предявени към масата на несъстоятелността на длъжника и начина на третиране на вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност;

з) предявяването, установяването и приемането на вземанията“.

3. - Кралски законодателен декрет 1/2020 за приемане на преработения текст на Закона за несъстоятелността от 5 май 2020 г. предвижда следното във връзка с вземанията, които трябва да бъдат предявени към масата на несъстоятелността на длъжника:

Член 280, параграф 1: „Вземания с обща привилегия са:

Вземанията за работни заплати, за които не е призната специална привилегия, в трикратния размер на минималната междубранишова работна заплата, умножен по броя на дните, за които се дължи възнаграждение; обезщетенията при прекратяване на договорите – в трикратния размер на минималната законоустановена работна заплата, изчислен въз основа, ненадвишаваща трикратния размер на минималната междубранишова работна заплата; обезщетенията при трудова злополука и професионална болест, дължими преди образуването на производството по несъстоятелност; осигурителните вноски, дължими по закон от несъстоятелния длъжник, и обезщетенията за неизпълнение на задълженията в областта на здравословните и безопасни условия на труд, дължими преди образуването на производството по несъстоятелност.“

Член 269, параграф 3

„Като обикновени вземания се класифицират вземанията, които съгласно този закон не се считат за привилегирани или не се ползват с привилегия“.

4. - Кралски законодателен декрет 1/2020 от 5 май 2020 г. за приемане на преработения текст на Закона за несъстоятелността предвижда следното по отношение на начина на третиране на вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност:

Член 242, параграф 8

„Вземания срещу масата на несъстоятелността са:

[...]

Възникналите от упражняването на професионалната или търговската дейност на несъстоятелния длъжник след образуване на производството по несъстоятелност. Това правило обхваща вземанията, произтичащи от трудови правоотношения, за този период, включително обезщетенията при уволнение или прекратяване на трудовите договори, възникнали след образуването на производството по несъстоятелност [...]“.

Член 429. *„Приспадане на плащания по вземания към масата на несъстоятелността“*

„Преди изплащането на привилегированите вземания синдикът приспада от масата на несъстоятелността имуществото и правата, които са необходими за удовлетворяване на вземанията, срещу [същата]“.

III. Мотиви за решението

Както стана ясно, спорът между страните и тълкувателните съмнения на националния съд се отнасят до датата на образуване на производството по

несъстоятелност, която следва да се вземе предвид за определянето на вземанията на наетите лица като вземания срещу масата на несъстоятелността или като привилегировани вземания. По-конкретно, дали трябва да се вземе предвид датата на образуване на главното или на вторичното производство по несъстоятелност.

Според синдика е датата на решението за образуване на вторичното производство по несъстоятелност. Следователно като се има предвид, че решенията на съдилищата по трудови и осигурителни спорове са постановени след датата на образуване на главното производство по несъстоятелност, но преди датата на образуване на вторичното производство по несъстоятелност, вземанията са привилегировани.

ДИСПОЗИТИВ

С оглед на гореизложеното се отправя до Съда на Европейския съюз следният преюдициален въпрос:

1) Може ли в рамките на установеното в Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година относно производството по несъстоятелност умерено универсално производство, в което се дава възможност да се образуват вторични производства, които се отнасят само за имущество, намиращо се в държавата, в която е образувано производството, член 35, член 7, параграф 1 и член 7, параграф 2, букви ж) и з) във връзка със съображение 72 да се тълкуват в смисъл, че прилагането на правото на държавата членка, в която е образувано вторичното производство по несъстоятелност, *„към начина на третиране на вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност“* се отнася до възникналите след образуването на главното производство по несъстоятелност, а не на вторичното?

Производството се спира до постановяване на решението на Съда на Европейския съюз по преюдициалното запитване.

[...]

[Заключителни процесуални формулировки и подпис на съдията]